

**ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ 2023
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1.

A. Μην έχετε εμπιστοσύνη στις δυνάμεις της πόλης. Να αποβάλετε την αυτοπεποίθηση που είναι υπερβολική σε σας. Μην πιστέψετε πως θα ενδιαφερθεί κανείς για την πατρίδα, αν εσείς οι ίδιοι δε φροντίσετε για την πατρίδα. Θυμηθείτε ότι κάποτε η πολιτεία βρέθηκε στον έσχατο κίνδυνο!».

Οι κόρες του Σκιπίωνα πήραν προίκα από το δημόσιο ταμείο, επειδή ο πατέρας (τους) δεν είχε αφήσει τίποτα σε εκείνες. Δίκαιο ήταν, μα τον Ηρακλή, ο ρωμαϊκός λαός να πληρώσει φόρο στον Σκιπίωνα, αφού ο ίδιος εισέπραττε μόνιμα φόρο από την Καρχηδόνα. Ευτυχισμένοι οι άντρες των κοριτσιών, για τους οποίους ο ρωμαϊκός λαός πήρε τη θέση του πεθερού τους!

Δεν σου πέρασε η οργή όταν περνούσες τα σύνορα της πατρίδας; Παρ' όλο που είχες έλθει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δεν σου ήρθε στο μυαλό: «Μέσα σ' εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι εφέστιοι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Αν λοιπόν εγώ δεν (σε) είχα γεννήσει, η Ρώμη δεν θα πολιορκείτο· αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B.1.

1. Βεργίλιος	- δ. Γεωργικά (Georgica)
2. Σίλλιος Ιταλικός	- ζ. Καρχηδονιακός πόλεμος (Punica)
3. Οβίδιος	- β. Ηρωίδες (Heroides)
4. Σενέκας	- α. Αποκολοκύνθωσις (Apocolocyntosis)
5. Οράτιος	- στ. Ωδές (Carmina)

Περисσεύουν οι απαντήσεις γ και ε

B.2.

1. mementote	- ζ. μνήμη
2. reliquerat	- α. φορτικός
3. coniunx	- ε. κατάλοιπο
4. conferre	- γ. άμυνα
5. moenia	- δ. σύζυγος

Περισσεύουν οι απαντήσεις **β** και **στ**

Γ.1.

opibus	: opes
nimia	: magis nimia και maxime nimie
neminem	: nullos
extremo	: extero και extra
filiae	: filiis και filiabus
pater	: patrum
aequum	: aequius
felices	: feliciter
ingredienti	: ingrediente
minaci	: minax
conspectu	: conspectuum
domus	: domuum και domorum
penates	: penatium

Γ.2.

deponite	: deposissetis
consulturum esse	: consultum iri
acceperunt	: accipieris/-re
reliquerat	: relicturi sint
conferre	: collati erimus
exigeret	: exegisse
cecidit	: caderis/-re
perveneras	: perveniri και perventum iri και perventum esse και perventum fore
succurrit	: succursum iri
peperissem	: pare και paremini
mortua essem	: moriturae sint

Δ.1.α.

patriae	: δοτική προσωπική χαριστική από το ρήμα consulueritis
populum	: υποκείμενο στο απαρέμφατο conferre (ετεροπροσωπία)
loco	: αφαιρετική του τόπου στο ρήμα fuit
tibi	: δοτική προσωπική ηθική από το ρήμα cecidit
mei	: επιθετικός προσδιορισμός στο penates

Δ.1.β.

Κύρια πρόταση επιθυμίας. Εκφέρεται με έκφραση **απαγόρευσης** (neminem credideritis)

Οι 2 τρόποι εκφοράς του φαινομένου της απαγόρευσης:

1^{ος} neminem credideritis

2^{ος} nolite credere

Δ.1.γ.

Δευτερεύουσα **επιρρηματική παραχωρητική** πρόταση, που λειτουργεί ως **επιρρηματικός προσδιορισμός της παραχώρησης** στο ρήμα (non) succurrit της κύριας πρότασης. **Εισάγεται** με τον παραχωρητικό σύνδεσμο quamvis (αντί του εναντιωματικού συνδέσμου quamquam. Η χρήση του συνδέσμου quamvis προτιμάται, γιατί ακολουθούν τα επίθετα infesto και minaci. **Εκφέρεται με Οριστική** αντί Υποτακτικής (έστω κι αν ο σύνδεσμος quamvis συντάσσεται με Υποτακτική). Η χρήση αυτή είναι ποιητική και μετακλασική. Οριστική, γιατί εκφράζει μία πραγματική κατάσταση παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. **Υπερσυντελικού**, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν.

Δ.2.α.

Ο εξαρτημένος υποθετικός λόγος είναι ο εξής:

Neminem credideritis patriae consulturum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis. (εξάρτηση από τη φράση neminem credideritis)

Υπόθεση: nisi ... consulueritis (Υποτακτική Παρακειμένου)

Απόδοση: ... consulturum esse (Απαρέμφατο Μέλλοντα)

Και δηλώνει ανοικτή υπόθεση για το μέλλον

Τρέποντας τον εξαρτημένο υποθετικό λόγο σε ανεξάρτητο και για να εκφραστεί υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα, θα γίνει:

Υπόθεση: nisi ... consuleretis (Υποτακτική Παρατατικού)

Απόδοση: ... consuleret (Υποτακτική Παρατατικού) **για το παρόν**

Υπόθεση: nisi ... consulissetis (Υποτακτική Υπερσυντελικού)

Απόδοση: ... consulisset (Υποτακτική Υπερσυντελικού) **για το παρελθόν**

Δ.2.β. Η σύνταξη στο συγκεκριμένο απόσπασμα είναι **ενεργητική**. Κατά τη μετατροπή της σε **παθητική** θα γίνει:

Ergo **a me nisi tu partus esses**, Roma non oppugnaretur

Δ.2.γ.

ingrediendi : Επιρρηματική χρονική μετοχή, χρόνου Ενεστώτα. Δηλώνει το σύγχρονο. Αναλύεται σε επιρρηματική δευτερεύουσα χρονική πρόταση:

✓ **dum ingrederis/-re** (dum + Οριστική Ενεστώτα) Σύγχρονο – Συνεχιζόμενη πράξη

✓ **cum ingredereris/-re** (cum ιστορικός/διηγηματικός + Υποτακτική Παρατατικού)

Έχουμε εξάρτηση από ρήμα ιστορικού χρόνου **cecidit**